

dets Vedtagelse i Rigsdagen. Jeg kan saa meget mere gøre det, som det nu er 23 Aar, siden Monrad udtalte sit gode Ønske, og 56 Aar, siden Løftet om Kommunernes fri Styrelse blev givet ved Grundloven. Det forekommer mig derfor, at der nu, da vi have en demokratisk Regering, der jo sikkert ser saaledes paa det, at Kommunerne, saa vidt muligt, bør styre deres egne Anliggender, vil være al Anledning for den til at ville være med til at rydde en af de værste Anstødsstene i saa Henseende af Vejen. Ganske vist siger jo Købstadkommunallovens § 2, at indtil en Omordning af Retsplejen og Administrationsforholdene har fundet Sted, styres Købstæderne af et folkevalgt Byraad med en kongevalgt Borgmester i Spidsen. Men denne Bestemmelse, der altsaa ikke findes i Grundloven, kan hæves ved en ny Lov, og den bør hæves, for saa vidt det skulde vise sig, hvad jeg ikke vil haabe, at det har lange Udsigter med Retsreformen.

Der er derfor nu Anledning til at tage denne Sag op og søge den gennemført. Det vil blive til Gavn for vore Købstæder, om der kommer en praktisk, med de kommunale Forhold lokalkendt Mand i Spidsen for Raadet. Nu er det jo saaledes i de mindre Byer og en Del af de større, at den Mand, der af Justitsministeriet ansættes som Byfoged og Politimester, ufravigelig af Indenrigsministeriet ansættes som Borgmester, som Formand for Byraadet. Med Undtagelse af et Par smaa bornholmske Byer er det Regelen, at den Mand, der beskikkes som Retsbetjent, som Dommer, ogsaa, enten han har Evner dertil eller ej, og vel ogsaa uden synderlig Undersøgelse i saa Henseende, beskikkes til Byraadets Formand. Jeg skal ikke nægte, at jeg havde ventet, at man, da Venstre kom til Magten, da Venstre kom til at danne Ministeriet, saa var kommen noget bort fra dette Forhold, og jeg havde saa meget mere ventet det, som den Mand, der da blev Indenrigsminister, den nuværende Kultusminister, som Medforslagsstiller til nærværende Forslag i Samlingen 1899—1900 anviste en Vej, der som midlertidig maatte betragtes som ret god, og som han opfordrede den daværende Indenrigsminister til at slaa ind paa, nemlig, at man i Stedet for at udnævne vedkommende Retsbetjent til Borgmester udnævnte en af disse Byers Borgere til at optræde som Byraadets Formand, idet han fremhævede, at Ministeriet absolut ikke ved Lovbestemmelser var bundet til at sætte vedkommende Retsbetjent som saa-

dan. Det havde været en midlertidig Foranstaltning — indtil vi kunde faa hele Forholdet ordnet ved Lov —, som vistnok vilde have været overordentlig heldig. Det synes imidlertid, som om den nuværende Kultusminister, da han blev Indenrigsminister, er bleven bange for sit eget gode Forslag fra 1899. Det er kedeligt, og vi ere altsaa ikke komne et eneste Skridt videre, end da Lovforslaget i Samlingen 1899—1900 var til Behandling her.

Jeg sagde før, at naar man ansatte en Mand som Retsbetjent i en Købstad, som Byfoged og Politimester, gjorde man ham ufravigelig til Borgmester ogsaa, uden at have Sikkerhed for, at han har Kendskab til kommunale Sager, og saaledes er det jo ogsaa. I de mindre Købstæder er det nemlig ofte en ung Mand fra et eller andet ministerielt Kontor, en Mand, der maaske aldrig nogen Sinde har beskæftiget sig med kommunale Sager og mangler enhver Forudsætning for at kunne lede de kommunale Forhold ind i et sundt og fornuftigt Spor — en saadan Mand er det, man ansætter som Styre og Leder af vedkommende Kommunes Forhold. Kan maaske være, han har en god Villie, naar han kommer ud til dette Embede; kan maaske ogsaa være, at han ikke mangler Lyst til at tage et Arbejde op i saa Henseende; jeg vil ikke bestride, at der er en hel Del af disse Mænd, der komme ud, som maaske have en god Villie til at tage fat paa Arbejdet; men de savne Kendskab til de kommunale Forhold, de savne det praktiske Greb paa Tingene, som hele den kommunale Udvikling, der er foregaaet i vort Land, nødvendigvis maa fordre af den Mand, som skal staa i Spidsen for Kommunernes Anliggender. Dertil kommer, at naar en saadan Mand maaske i et Aars Tid har været i en saadan Kommune og har indset, at hans Arbejde der egentlig vil være omsonst, saa er det ikke saa underligt, om han mængen Gang opgiver det hele, saa meget mere som han ved, naar det er en lille Købstad, han er kommen til, at han skal bort i Løbet af nogle faa Aar, hvorfor han let tænker: lad min Efterfølger om det. Byen lider derunder, den kommunale Udvikling lider derunder. Endvidere kommer dertil, at hans Stilling som Retsbetjent, som Byfoged og Politimester, hvortil undertiden er knyttet et Herredsfoged- eller Birkedommerembede, efter hans Formening lægger ganske overordentlig Beslag paa hans Tid, og det kan jo ogsaa være. Desuden tvinger man rundt omkring i Købstæderne — jeg vil ikke